

Nepieciešama aktīvāka komersantu iesaiste pētniecības projektos

Publicēts: 15.09.2023.

Lai gan Latvijas zinātniekiem ambīcijas netrūkst, ir nepieciešams veidot ciešāku Latvijas zinātnisko institūciju un komersantu sadarbību, lai vēl sekmīgāk piedalītos programmā “Apvārsnis Eiropa” un izmantotu tās piedāvātās iespējas. Tā, atskatoties uz Latvijas Eiropas Savienības (ES) pētniecībā un inovācijās ietvarprogrammā “Apvārsnis 2020” paveikto un nākotnes izaicinājumiem, uzsvēra konferences “Apvārsnis Eiropa: Latvijas ceļš uz zinātnisko izcilību” dalībnieki.

Latvijas Zinātnes padomes (LZP) Nacionālā kontaktpunkta rīkotās konferences mērķis bija atskatīties uz iepriekšējā programmā – “Apvārsnis 2020” – paveikto un izvērtēt Latvijas zinātnieku kopienas stiprās puses un izaicinājumus pašreizējā ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa”.

Latvija ir mērķtiecīgi strādājusi pie tā, lai tuvinātu mūsu valsts zinātnes ekosistēmu kopējo Eiropas vērtību virzienā.

99 “Latvijai dalība programmā “Apvārsnis Eiropa” ir ļoti nozīmīga, jo tas ir mūsu ceļš uz izcilu zinātņu Eiropas un pasaules līmeni. Vairāk nekā desmit gadus pētniecības politikā ir bijis skaidrs mērķis padziļināt integrāciju Eiropas pētniecības telpā. Pēdējo gadu laikā Latvija ir īstenojusi virkni reformu, lai celtu mūsu zinātnisko izcilību, paplašinātu starptautisko sadarbību un palielinātu pētījumu rezultātu ietekmi. Lai mūsu valsts varētu attīstīties, ir svarīgi investēt zinātnē. Atbalstot zinātniskās institūcijas un zinātniekus, veicinot uzņēmumu iesaisti pētniecībā, mēs varam nonākt pie unikāliem risinājumiem mūsdienu izaicinājumiem. Mums ir jābūt ambicioziem, jānoliek augsti mērķi un būtiski jāinvestē pētniecībā un inovācijās,” uzsvēra izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša.

99 LZP direktore Lauma Muižniece pauda gandarījumu par to, ka Latvijā ir daudz izcilu projektu. “Mēs lepojamies, redzot mūsu organizācijas un pētniekus sadarbojoties starptautiski, it īpaši saņemot starptautiskas atzinības. Latvijas mērķis ir tiekties uz izcilību un palielināt starptautisko sadarbību, šādi palielinot ieguldījumus pētniecībā un inovācijās,” sacīja L. Muižniece. LZP direktore arī atzīmēja, ka viens no izaicinājumiem ir panākt lielāku komersantu līdzdalību projektos. Šis bija arī paneldiskusijas temats, kurā dalībnieki uzsvēra tīklošanās lomu tajā, lai attīstītu sadarbību.

99 Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktors Jānis Paiders īpaši atzīmēja Latvijas labo starta uzrāvienu programmā “Apvārsnis Eiropa” – Latvijas dalībnieki jau īsteno projektus par 46,5 miljoniem eiro un piesaistīta finansējuma apjoms, rēķinot pret vienu zinātnieku, ir labs – tie ir gandrīz 6 500 eiro, kas ir tuvu ES vidējam līmenim. “Tas ir mērķtiecīga darba rezultāts, gan konsekventi palielinot valsts budžeta finansējumu pētniecībai un attīstībai, gan attīstot atbalstu projektu iesniedzējiem, gan īstenojot reformas, piemēram, ciešāku zinātnes bāzes finansējuma sasaisti ar sniegumu,” uzsvēra J. Paiders.

Pasākumā piedalījās arī Eiropas Komisijas Pētniecības un Inovāciju ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors Marks Lemetrs (*Marc Lemaitre*), kurš atzinīgi novērtēja Latvijas spējas ieguldīt fondu finansējumu un saskatīt inovācijas. Lemetrs norādīja, ka Latvijas panākumu līmenis programmā “Apvārsnis Eiropa” faktiski ir augstāks nekā vidēji ES, un tas liecina par pieteikumu augsto kvalitāti. Vienlaikus viņš aicināja vēl aktīvāk izmantot programmas iespējas, jo pēc projektu skaita un finansējuma apjoma uz vienu iedzīvotāju Latvija atrodas dalībvalstu pēdējā trešdaļā.

Savukārt Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Ījabs uzsvēra dalības paplašināšanas (*Widening*) instrumentu tādu kā *Twinning*, *Teaming*, *ERA -Chairs*, *COST* nozīmību Latvijai, lai palielinātu konkurētspēju. Deputāts arī atgādināja, ka programma domāta tam, lai stiprinātu valstu spēju veikt pētniecību, nevis aizvietot valsts pašas izveidotās pētījumu programmas.

Konferencē SIA CSE COE pārstāve, pētniece Iveta Reinholde prezentēja programmas “Apvārsnis 2020” gala izvērtējama rezultātus, secinot, ka konkurence palielinās, bet palielinās arī no Latvijas iesniegto pieteikumu kvalitāte. Pētniece arī secināja, ka šajā programmā nav izdevies panākt aktīvu uzņēmumu iesaisti.

Šā gada 13. septembrī notikušajā konferencē tika apspriestas aktualitātes ES politikas līmenī un nacionālā mērogā, zinātnisko institūciju un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) sadarbība Latvijā. Tāpat bija iespēja dzirdēt piecus veiksmīgas pieredzes stāstus no Latvijas dalībniekiem “Apvārsnis 2020” un “Apvārsnis Eiropa” konkursos – uzņēmumiem “Fermentful”, “WITberry”, “LMT” un zinātniskajām institūcijām Latvijas Organiskās Sintēzes institūts un Latvijas Valsts Koksnes Ķīmijas institūts. Savukārt tematiskajās paneldiskusijās sprieda par izaicinājumiem “zaļo” tehnoloģiju un medicīnas tehnoloģiju jomās un zinātnes komunikācijā. Konferences runātāju prezentācijas tiks publicētas padomes tīmekļvietnē www.lzp.gov.lv.

[Pasākuma foto](#)

Fakti:

Līdz 2023.gada septembrim Latvijas zinātniskās institūcijas īsteno projektus 46,5 miljoniem eiro. Kopš 2007. gada Latvija ES pētniecības un inovācijas ietvara programmā ir īstenojusi projektus vairāk nekā 210 miljonu eiro vērtībā.

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/nepieciessama-aktivaka-komersantu-iesaiste-petniecibas-projektos>